

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน
ตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

SCHOOL ADMINISTRATORS' ACADEMIC LEADERSHIP AFFECTING ROLE
PERFORMANCE OF TEACHERS IN THE SCHOOLS UNDER SUPHAN BURI
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREAS OFFICE 3

อ้อย หงษ์เวียงจันทร์ / AOY HONGWIENGJUN¹

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย / JITTIRAT SAENGLOETUTHAI²

พิชญาภา ยืนยาว / PITCHAYAPA YUENYAW³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา และ 3) วิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 388 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์และพัฒนาเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษ และการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์

3. ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์และพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 36 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครู ประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of school administrators' academic leadership; 2) study the level of role performance of teachers; and 3) analyze the school administrators' academic leadership affecting role performance of teachers. The research sample was administrators and teachers of the government schools under Suphan Buri Primary Education Service Area Office 3, derived by proportional stratified random sampling distributed by district. The research instruments were the questionnaires about academic leadership and role performance of teachers, constructed by the researcher. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, analysis of correlation coefficients and stepwise multiple regression.

The findings of the research were as follows

1. Overall and in specific aspects, the school administrators' academic leadership was at a high level. These aspects, ranged in the descending order, were as follows: global and societal change, transformational leadership, leader behavior, leadership,

educational resources mobilization, relationship between schools and communities, risk and conflict management, interaction and development of colleagues, and supervision for teacher development in learning management.

2. Overall the role performance of teachers was at a high level. When considering each aspect, these aspects were ranged in descending order as follows: organizing instructional activities focusing on permanent results for learners; making decisions to practice various activities taking into account consequences on learners; being committed to developing learners to reach their full potentiality; constructively cooperating with others in community; regularly developing instructional media to be effective; constructively cooperating with others in educational institution; seek and use information for development; regularly practice academic activities relating to development of the professional of teachers; developing teaching plans for effective implementation; systematically reporting on results of learners' quality development; and creating opportunities for learners to learn under all circumstances.

3. The school administrators' academic leadership in the aspects of global and societal change, transformational leadership, leader behavior, leadership, educational resources mobilization, relationship between schools and local communities, risk and conflict management, interaction and development of colleagues and supervision for teacher development in learning management together predicted the role performance of teachers at the percentage of 36 with statistical significance at .05.

Keywords: administrator's academic leadership, role performance of teacher, primary education

บทนำ

โรงเรียนเป็นองค์การหนึ่งของระบบบริหารการศึกษา เป็นหน่วยงานสำคัญที่สุดในการสร้างคุณภาพของประชากรในประเทศ เป็นองค์การที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อรับภาระจัดการศึกษาอย่างมีรูปแบบในระบบโรงเรียน มุ่งในการพัฒนาคนให้เจริญงอกงามด้วยภูมิปัญญาความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและสุขภาพอนามัยตามศักยภาพที่ควรจะเป็น สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสันติสุข การบริหารและการจัดการศึกษากำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและ

ด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่ง ฉะนั้นการบริหารงานจึงสอดคล้องกับการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เนื่องจากเป็นการบริหารที่มุ่งเน้นให้การบริหารโรงเรียน การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ คุณภาพมาตรฐาน เป็นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549: 11)

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่จะนำโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าเป็นผู้นำนโยบายการศึกษาชาติ ตลอดจนเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติให้เกิดการพัฒนาและสนองต่อการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ 1) การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา 2) การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน 3) การปฏิรูปครูบุคลากรทางการศึกษา และ 4) การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) รัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและการจัดการศึกษา ผู้บริหารบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำ และเป็นผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดม และจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลให้งานบรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ คือ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ใต้บังคับบัญชา และสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี การที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จนั้น จำเป็นต้องพัฒนาทั้งระบบที่สัมพันธ์และเกื้อกูลกันและกัน

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ 2) การระดมทรัพยากรทางการศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 4) การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง 5) ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และ 6) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556: 48) กล่าวถึงมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้านว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ครูมีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบต่องานของตนเองได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรม

การเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์เพื่อส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556: 69) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีแนวปฏิบัติในการบริหาร การศึกษาบรรลุความสำเร็จนั้น ต้องแสดงความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีกระบวนการตัดสินใจและใช้ การตัดสินใจนั้นมุ่งปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนด้วย เพราะการสอนของครูมีผลต่อการเรียน ของนักเรียน ดังงานวิจัยของจิราวรรณ จันทร์แย้ม (2552: 71) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า 1) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ใน ระดับมาก 2) ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2548 ของครูในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงคราม ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยภาพรวมและ รายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก 3) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของ คุรุสภา พ.ศ. 2548 ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง

การจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เป็นหน่วยงาน ประสานความสำคัญการจัดการศึกษา โดยมีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 129 โรงเรียน ข้าราชการครู สายงานการสอนหรือครูผู้สอน จำนวน 1,188 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, 2557) จากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ผลการประเมินคุณภาพของครูผู้สอน นักเรียน การจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา และคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากผล การสอบระดับชาติของผู้เรียน O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2556 พบว่า มีกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2555 จำนวน 3 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี และมีกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยลดลงจำนวน 5 สาระ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา และภาษาอังกฤษ ในแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (2556: 14) และผลการสอบระดับชาติของผู้เรียน O-NET ประจำปีการศึกษา 2557 พบว่า มีกลุ่ม สาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ วิทยาศาสตร์และสุขศึกษาและพลศึกษา ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยลดลง มีจำนวน 6 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ศาสนาและวัฒนธรรม ศิลปะ คณิตศาสตร์ และการงาน

อาชีพและเทคโนโลยี ในแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (2557: 15) จากผลการสอบระดับชาติของผู้เรียน O-NET ได้แสดงให้เห็นถึงผลคะแนนเฉลี่ยที่มีแนวโน้มลดลงไปทุกปีการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่สามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 1) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางอ้อมก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของงานนั้น จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ทั้งเป็นงานที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาโดยตรง ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอน มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน และร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดคุณภาพ การศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ว่ามีระดับของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ของครู เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการวางแผน และเสนอแนะงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนางานในโรงเรียน และใช้ในการพัฒนางานวิชาการและพัฒนากการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
3. เพื่อวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของประกาศคณะกรรมการคุรุสภา (2556: 48) จำนวน 6 ด้าน ดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำทางวิชาการ พหุติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ 2) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 4) การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง 5) ปฏิสัมพันธ์ และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และ 6) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ นำมาเป็นตัวแปรต้น สำหรับตัวแปรตาม ใช้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดตามเกณฑ์ในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู พุทธศักราช 2556 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556: 69) ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของครูไว้ 12 มาตรฐาน ดังนี้ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอน ให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ที่กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งเป็นลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะและความสามารถในการสร้างผลงานในด้านวิชาการได้โดดเด่น ซึ่งสามารถประเมินได้จากพฤติกรรมในการปฏิบัติงานตามบทบาทในหน้าที่ และมาตรฐานของความสามารถในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเปลี่ยนแปลง ของโลกและสังคม ผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมผู้นำภาวะผู้นำ 2) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 4) การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง 5) ปฏิสัมพันธ์ และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และ 6) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้

มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู หมายถึง ข้อกำหนด เกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรมปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งครูต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำแนกเป็น 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์

วิธีดำเนินการ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้ให้ข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2557 ทั้งหมด 129 โรงเรียน ซึ่งมีประชากรจำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 129 คน และกลุ่มครู จำนวน 1,188 คน รวมทั้งสิ้น 1,317 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตาม สัดส่วนไปยังโรงเรียนในแต่ละอำเภอของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกาพันธ์, 2551: 179) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน ดังปรากฏในตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง

อำเภอที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3				
ด่านช้าง	36	380	27	93
หนองหญ้าไซ	24	330	18	81
สามชุก	26	261	20	64
เดิมบางนางบวช	43	217	32	53
รวม	129	1,188	97	291
รวมทั้งหมด	1,317		388	

ที่มา: (ข้อมูลประชากรมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, 2557)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปร แล้วนำมาจัดเป็นข้อกระทงคำถามสำหรับการวิจัย โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ของข้อกระทงคำถาม แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ (IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้คำถามตัวแปรความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 42 ข้อ และ ตัวแปรการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของครูในสถานศึกษา 60 ข้อ ปรับปรุงแก้ไขข้อกระทงคำถามแล้วจัดทำแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาคำนวณหาความถี่ และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.96 และค่าความเที่ยงของการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษาเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 388 ฉบับ ไปยังสถานศึกษาที่มีผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวัน เวลาที่นัดหมาย ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย วิเคราะห์ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.13 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 45.87 มีอายุ 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.87 รองลงมาอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.32 อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.42 และน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.39 ตามลำดับ ระดับการศึกษาสูงสุดเป็นระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.12 ที่เหลืออยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 45.88 มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.20 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.86 และมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.94 ตามลำดับ ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานครูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 เป็นผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 25.00 สถานศึกษาขนาดกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.24 รองลงมา สถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 38.14 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 20.62 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์ และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และ การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

(n = 388)

ข้อ	ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำ การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ	4.15	0.75	มาก	1
2	การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.07	0.43	มาก	5
3	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	4.11	0.54	มาก	4
4	การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง	4.13	0.48	มาก	2
5	ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน	4.11	0.51	มาก	3
6	การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้	4.03	0.48	มาก	6
	รวม	4.10	0.53	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมาตรฐานจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

อยู่เสมอ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ ตามลำดับ ดังแสดงตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

(n= 388)

ข้อ	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครู ในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอ	4.12	0.53	มาก	9
2	ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะ เกิดขึ้นกับผู้เรียน	4.19	0.58	มาก	2
3	มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	4.17	0.49	มาก	3
4	พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง	4.10	0.55	มาก	10
5	พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.12	0.47	มาก	5
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิด แก่ผู้เรียน	4.21	0.54	มาก	1
7	รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมี ระบบ	4.02	0.52	มาก	11
8	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	4.12	0.53	มาก	7
9	ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์	4.12	0.49	มาก	6
10	ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน	4.15	0.48	มาก	4
11	แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	4.12	0.54	มาก	8
12	สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์	4.01	0.48	มาก	12
	รวม	4.12	0.41	มาก	

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการนี้เป็นปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (X_3) และด้านการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ (X_1) เป็นตัวแปรที่ได้รับการเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความแปรผันของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2_{adj}) เท่ากับ 0.36 ซึ่งแสดงว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง และด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา และสามารถทำนายประสิทธิผลสถานศึกษาได้ร้อยละ 36

โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.97 + 0.29 (X_3) + 0.23 (X_1)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.38 (Z_3) + 0.28 (Z_1)$$

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์หัตถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวม (Y_{tot})

(n = 388)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	2	24.78	12.39	112.80**	.00
Residual	386	43.03	0.11		
Total	388	68.71			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	S.E. _b	t	Sig.
ค่าคงที่	1.97		0.16	13.54**	.00
ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (X_3)	0.29	0.38	0.04	7.58**	.00
การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำ	0.23	0.28	0.04	5.45**	.00
การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ (X_1)					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.60 $R^2_{adj} = 0.36$ SEE. = 0.33

อภิปรายผล

จากการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อร่วมงาน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ พบว่าผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและความสามารถในการบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง โดยการมีสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงาน เพื่อลด

ความขัดแย้งและร่วมมือกันทำงาน และต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการปฏิบัติงานวิชาการร่วมกัน และได้ตระหนักและเข้าใจตรงกันในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวารสาร สบายใจ (2546: 77) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของบริหารที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารทั้ง 8 ด้าน อยู่ในเกณฑ์สูง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านผู้นำทางจริยธรรม ด้านผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง ด้านผู้นำทางเทคโนโลยี ด้านผู้นำทางวิชาการ ด้านผู้นำทางการประสานสัมพันธ์ ด้านผู้นำการส่งเสริมพัฒนาการและบุคลากร ด้านผู้นำแบบมีส่วนร่วม และด้านผู้นำทางการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554: 70) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ($r = .798$) โดยตัวแปรทั้งสองมีความผันแปรร่วมกันประมาณร้อยละ 64

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ สถานศึกษาจึงต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อให้ทุกคนพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิราวรรณ จันทร์แย้ม (2552: 62) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า 1) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก 2) ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภา พ.ศ. 2548 ของครูในสถานศึกษา

ชั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงคราม ตามทัศนคติของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยภาพรวมและรายมาตฐานอยู่ในระดับมาก 3) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2548 ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ และยังสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548: 30-55) ที่กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพ การเลือกอย่างชาญฉลาดด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้นในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก และมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริง ของผู้เรียน

3. ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 2) การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครู ได้ร้อยละ 36 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554: 70) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาโดยผู้บริหารที่มีการบริหารงานในระบบเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพและผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดีในภาวะผู้นำให้ความสำคัญกับการบริหารงานยอมรับการเปลี่ยนแปลงและรู้จักแก้ไขสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุเทพ ทิมนาม (2553: 95) เรื่อง ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า การสัมมนาทางวิชาการ ผู้บริหารมีการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เพราะเป็นกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนา และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมอภิปราย ร่วมพิจารณาสาระสำคัญ

เพื่อสรุปสาระสำคัญและประเมิน เพื่อไปแก้ปัญหาและหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหา ร่วมกัน และสอดคล้องกับอัมพวัน ภัทรลิขิต (2547: 209) ที่ศึกษาวิสัยทัศน์และพฤติกรรมกรรมการ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริการสถานศึกษา ในอำเภอเมืองลำพูน พบว่า ผู้บริหารต้องมีความคิดริเริ่ม ในการวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ และยอมรับคำแนะนำเพื่อมาใช้ในการดำเนินงาน

ส่วนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์ และเพื่อนร่วมงาน การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งนี้ เนื่องจากการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครู ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์และเพื่อนร่วมงาน และการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีและเหมาะสมอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของหนูใจ ทมถา (2551: 145) เรื่อง สภาพการพัฒนาบุคลากรที่ส่งผลคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการมอบหมายงานพิเศษ มีอำนาจพยากรณ์คุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการมอบหมายงานพิเศษ ทำให้ครูเป็น ตัวการที่ทำให้นักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติงานในความรับผิดชอบและลงมือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิด ความชำนาญในด้านต่างๆ และยังสอดคล้องกับพิพัฒน์ ฉ่ำเมืองปัก (2551: 76) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดภูมิภาคตะวันตก พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดภูมิภาคตะวันตก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ด้าน ประกอบด้วย ความจำเป็นพื้นฐาน การมองการณ์ไกล มีหลักการ หลักในการทำงาน ความมุ่งประสงค์ การวางแผน ความยืดหยุ่น การบริหารคน และ ความรักองค์กร ส่วนด้านปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง 2) การบริหารงานตามมาตรฐาน การอาชีวศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ภูมิภาคตะวันตก โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการบริหารคน ด้านการมองการณ์ไกล ด้านความรักองค์กร ด้านความยืดหยุ่น ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้นสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมสัมมนาเรื่อง ความเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการนิเทศ เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะ และนำไปวางแผนการนิเทศในสถานศึกษาต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างถ่องแท้ และควรแนะนำ ส่งเสริมความรู้ความสามารถของครู เพื่อช่วยให้การระดมทรัพยากรนั้นเป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจในการสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจในการปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นที่ปรึกษา แนะนำให้แก่คณะครู เพื่อให้การปฏิบัติตนด้านการปฏิสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเพื่อศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ยังไม่ครอบคลุมตัวแปรอีกหลายด้านที่มีความสำคัญ และสมควรศึกษาวิจัยต่อไป ในอนาคตจึงควรจะมีการวิจัยในด้าน 1) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ 2) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สรุป

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ในชุมชน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีมีระบบและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ และความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 2) การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถทำนายการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ได้ร้อยละ 36

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **คู่มือการจัดการศึกษาในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ. (2556). **มาตรฐานวิชาชีพครู**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- จิราวรรณ จันทรแย้ม. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา. (2556). **มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

- พิพัฒน์ จำเมืองปัก. (2551). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ภูมิภาคตะวันตก.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพเราะ พัดตาสิงห์. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วราภรณ์ สายใจ. (2546). **ภาวะผู้นำของบริหารที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, กลุ่มงานนโยบายและแผน. (2556). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556.** สุพรรณบุรี: กลุ่มงานนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- _____. (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557.** สุพรรณบุรี: กลุ่มงานนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- _____. (2557). **รายงานผลการปฏิบัติงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.** สุพรรณบุรี: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- _____. (2548). **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานวิชาชีพ.
- สุวิมล ตีรภานนท์. (2551). **การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์แนวทางการปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ ทิมนาม. (2553). **ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หนูใจ ทมถา. (2551). **สภาพการพัฒนาคูคณาจารย์ที่ส่งผลคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัมพวัน ภัทรลิขิต. (2547). **วิสัยทัศน์และพฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองลำพูน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.